

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Marii Mercatoris S. Augustino Æqualis Opera Quaecumque Extant

[Complectens Ea Quæ Ad Hæresim Nestorianam Spectant]

Marius <Mercator>

Parisiis, 1673

Religioso Et Deo amabili consacerdoti Nestorio Cyrillus, & quae convenit
apud Alexandriam synodus ex Aegyptia dioecesi, in Domino salutem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14215

tem, nullum absque isto judicantem: cum eo vivorum curam in summa providentia gerentem, & cum ipso mortuos suscitantem.

EPISTOLA TERTIA SYNODICA
SANCTI CYRILLI
ALEXANDRINI EPISCOPI

directa Nestorio Constantinopolitanæ vrbis Episcopo, duodecim continens anathematismi capitula.

Mercatore interprete.

Epistola hæc Cyrilli habita olim pro toto concilio Ephesino.

Mæc illa celebris epistola, quæ olim vna pro toto concilio Ephesino habebatur, adeo fidei catholice doctrinam de incarnatione Verbi adversus Nestorium plene dilucideque exponit. Subjuncti anathematismi duodecim, quæ capita dicebantur a veteribus, magnam fecerunt invidiam Cyrillo, magnum diu catholicis negotium, ut ille non semel debuisset facere satis, sive amicis explicationem petentibus, sive adversariis plura objicientibus; isti coacti sunt, inter tractandum de pace inter Ecclesias, & sancendam fidem in concilio Chalcedonensi, de ipsis propter animorum offensionem filere.

Quando scripta.

Colligitur ex codice manuscripto PP. Carmelitarum, qui commendatur.

In codice manuscripto Carmelitarum Discalceatorum conventus Parisiensis data legitur mense Novembri die 30. Indictione XIV. quæ temporis notæ, nisi emendentur, coherere non possunt. Nam scripsit procul dubio Cyrillus postremum Nestorio ann. 430. & Nestorius Cyrilli litteras accepit Constantinopoli v. 11. Idus Decembris; si qua igitur fides codici, accepta fuisset Constantinopoli epistola septem post diebus, quam Alexandria scripta esset, quod omnino incredibile.

Cohærebunt omnia facile, si dicatur Alexandria scripta 3. Novembris, accepta Constantinopoli septimo Decembris, & Indictio, ut par est, non a Januario, quomodo esset decima tertia, sed a Septembri, quo mense decima quarta incepit.

Dividi potest commode tres in partes, quarum in prima legationis a sede apostolica velut historia narretur; in secunda fidei dogma, Nestoriceque sententia opposita exponatur; tertia complectatur duodecim anathematismos.

Posterioribus porro duabus, nihil cautius scribi potuit, nihil callidius, aut prudentius potius, ut si Nestorius subscripsisset, quod erat jussus, verbis plane contradicentibus, sua quæ docuerat, revocare nemini non aperte videretur.

Legi vtiliter vix potest, nisi prius attentius perpenſa fuerint literæ sancti Celestini datæ ad Nestorium ex synodo Romana. Habentur illæ 1. parti. conc. Ephes. cap. 18. & a nobis referuntur in dissertatione de synodis habitis in causa Nestorii.

Dividitur in tres partes.

Coniungenda cum literis summi Pontificis ad Nestorium.

ΤΩ ΕΥΛΑΒΕΣΤΑΤΩ
καὶ θεοφιλεστάτῳ συλλειτουργῷ
Νεστορίῳ Κύριλλος, ἐκ τῆς σωζομένης
ἐν Αἰγυπτίᾳ ἐκ τῆς Αἰγυπτιακῆς διοικήσεως, ἐν
κλειῶ χαίρειν.

RELIGIOSO ET DEO
amabili consacerdoti Nestorio
Cyrillus, & qua convenit
apud Alexandriam synodus
ex Aegyptia diœcesi, in Domino
salutem.

ΤΟΥ ἁγίου ἡμῶν λέγοντος ἐναργῶς.
Ὁ φιλὸν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλὸν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· ὅτι πάντες ἡμεῖς, οἱ ἀπὸ τῆς ἁγίας βίβλου ἀπαυτῶμενοι, ἐκ τῆς σαρκὸς ἐκ τῆς πόρνης ἡμῶν σαπῆτος Χειρὸς, ὡς ἡμεῖς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἐπίσταται διωχόμεθα; ἢ ποῖα ἐρήσομεθα ἀπολογία, σωτηρίαν

CUM salvator noster aperte pronuntiet: Qui diligit patrem aut matrem super me, non est me dignus; & qui diligit filium aut filiam super me, non est me dignus; quid nos patiemur, qui deposcimur a tua religione, ut te super Christum salvatorem omnium diligamus? quid enim nobis in die iudicii proderit? aut quam satisfactionem reperire poterimus, ita diuturnum silentium

I.
Necessitas exigenda satisfactionis a Nestorio pro blasphemis, & dato Ecclesia scandalolo. Matth. 10. v. 37.

I iij

de prolatis ate contra cum blasphemiiis continentes? Et si quidem te tantummodo læderes, docens ista vel sentiens, sollicitudo nobis minor existeret: cum vero totam scandalizaveris Ecclesiam, & fermentum insolite pravitateis & novæ hæresis miscueris in populis, nec tantum ibidem positus, sed ubique consistentibus, (nam tuarum expositionum libri per cuncta vulgati sunt) quæ super nostro silentio ratio vitra, vel excusationis sermo sufficiat? aut quomodo non necesse sit meminisse Christi Domini sic dicentis: Non putatis quod venerim pacem mittere in terram, sed gladium; veni enim separare hominem adversus patrem suum, & filiam adversus matrem suam. Nam cum læditur fides, parentum reverentia, velut inutilis & periculosa, despicitur, & amor erga filios fratresque vitatur. Ad postremum etiam * post ipsam vitam a piis viris eligitur, ut meliorem resurrectionem, sicut scriptum est, consequantur.

Matth. 10. v. 34*

* Super ipsam vicam mors potius, B. Heb. 11. v. 35.

II. Quam satisfactionem exigere Cælestinus summus pontifex.

Ecce itaque te simul, cum sancta synodo, quæ apud amplam urbem Romanam congregata est, præfidente sanctissimo & venerandissimo fratre & confacerdote nostro Cælestino Episcopo, his scriptis jam tertio convenimus, consilium dantes, ut a pravis abstineas distorsisque dogmatibus, quæ & sentire cognosceris & docere: recipias vero fidem rectam Ecclesiis per beatissimos Apostolos & Evangelistas ab initio traditam, qui & oculis inspexerunt, & ministri Verbi fuisse monstrantur.

III. Sub qua interminatione.

Quod si hoc religio tua facere distulerit, juxta dilationem literis præfinitam sanctissimi & venerandissimi confacerdotis nostri Romanæ præfulis Ecclesiæ Cælestini; scias te nullam sortem habere nobiscum, nec locum aut colloquium cum Dei sacerdotibus & Episcopis obtinere: non enim est fas contemnere nos Ecclesias ita turbatas & scandalizatos populos, fidemque rectissimam violatam, dissipatum quin etiam gregem, quem custodire debueras, siquidem juxta nos amator recti dogmatis extitisses, sanctorum Patrum vestigia pia consecrans.

IV. Omnes a Nestorio abstent propter causam, qua de agitur, recipiuntur.

Omnes itaque, quos propter fidem tuam religio a communione removit, aut ab ordine suo deposuit, laicos & clericos, in nostra communione recipimus: non enim justum est eos tuis decretis opprimi, qui noverunt recta sentire, qui etiam bene fa-

ούτω ἠμῶσδετες πῶ μαχεσθῶν, ἐπὶ ταῖς πρῶτῃ ἀ' τοῦ ἡρωδῆως κατ' αὐτὸν δυσφημίας; καὶ εἰ μὴ σαυτὸν ἠδικαίς μοι, & τοιαῦτα φροσῶν καὶ διδάσκων, ἢ ἦσαν ἀπ' αὐτῶν φροσῶν. ἐπειδὴ δὲ πᾶσιν ἐσκαυδαλίνας ἐκκησάμεν, καὶ ἐμὴν αἰρέσεως ἀήθους καὶ ἕτερος ἐμὲ βλάπτης πῶς ἄλλοις καὶ ἐξ ἑαυτοῦ. ἀλλὰ γὰρ ἐ τοῖς ἀποστόλοις πειλωέσθη τῶν σὺν δεηθήσων τὰ βιβλία πῶς ἐπ' ἡμῶν πρὸς ἡμῶν σιωπῆς ἀρχαῖς λόγους; ἢ πῶς οὐκ ἀνάστη μεμνησθαι τῆ Χριστοῦ λόγουτος. Μὴ νομίσητε, ἐπὶ ἡλθον βλάψῃ ἐπὶ τῶν ἑβραίων, ἀλλὰ μέγαλειον; ἢ ἡλθον γὰρ διατάσαι αὐτοὺς, καὶ τὸ πᾶσι αὐτῶν, καὶ συλατῆρα τῶν μη- τῶν αὐτῶν. πίστεας γὰρ ἀδινυμῶν, ἐβρίτω μὲ, ὡς ἐωλῶς ἐ ὀπισθοφάτης, ἢ πρὸς ἰσθμῶν ἀιδῶν. ἡρμῆται δ' καὶ ὁ τῶν εἰς τὰ κτῆνα καὶ ἀδελφοῖς φιλοστοργίας νόμος, ἐ τῶ ζωῶ ἀμείνων ἐστὶ λαίπων τοῖς ἀποστόλοις ὁ δὲ λαίπων, ἢ αὐτοῖς ἀμείνων τῶν δὲ ἀποστόλων τῶν δὲ ἀποστόλων.

Ἰδὺν ἴδινω ἄμα τῆ ἀγία συνόδω, τῆ καὶ πῶ μεγάλῃ Ρώμῃ συνελθεμένη; πρὸς δρόσῳ τῶ ἰστωπῶν καὶ ἰσοσεβῶν ἀδελφοῦ, ἐ συλλεπτῶν ἡμῶν Κηροῦ τῶ ὀπισθοφάτου, καὶ τῶν τοῖς ἀποστόλοις ἀποστόλων, συμβαλλόντες ἀποστέλλῃ μὲ τῶ οὐτω σκαυῶν, καὶ διεγραμμένον δόξῃ, ἀ καὶ φροσῶν ἐ διδάσκῶν, ἀπὸ τῶν δὲ πῶ ὀρθῶν πίσι, τῶ τῶ ἐκκησῶν πρὸς ἀδελφῶν δὲ ἀρχῶν ἀπὸ τῶ ἀγίων ἀποστόλων καὶ διαβήσῶν, εἰ καὶ ἀποσῶν καὶ ἰστωπῶν τῶ λόγου γηροσῶν.

Καὶ εἰ μὴ τῶν δρόσῶν ἢ σὴ διαβήσῶν, καὶ πῶ ἀειδοῦσῶν πρὸς ἀδελφῶν ἐ τῶν ἀποστόλων ἀδελφοῦ, καὶ συλλεπτῶν ἡμῶν τῶ τῶ Ρωμῶν ἐκκησῶν ὀπισθοφάτου Κηροῦ, γίνωσκε σαυτὸν οὐδένα κληροῦ ἔχοντα μὲ ἡμῶν, σὸς τῶν, ἢ λόγον ἐν τοῖς ἱεροῖσι τῶ Θεοῦ καὶ ὀπισθοφάτοις. σὸς γὰρ ἐ δὲ τῶ ἀειδοῦν ἡμῶν ἐκκησῶν οὐτω πτοροβησῶν, ἐ σκαυδαλίνας ἄλλοις, καὶ πίσι ὀρθῶν ἀπὸ τῶν ἀποστόλων, ἐ ἀποσῶν πρὸς τοῖς ἀποστόλοις, ἢ σὸς ὀφείλοτος. εἴσῶν ἡδὲ καὶ ἡμῶν ὀρθῶν διδῶν ἐρατῶν, πῶ τῶ ἀγίων πατέρων ἰστωπῶν δὲ ἀποστόλων.

Ἀπασὶ δ' τοῖς πρῶτῃ οἷς βλασφῶν καὶ ἐισομῶν ἀπὸ πῶ πίσι, ἢ κατωρεβῶν καὶ κλησῶν, κοινωσῶν πῶντες ἐσμέν. οὐ γὰρ ἐστὶ δίκαιον τοῖς ὀρθῶν φροσῶν ἐγκωλύσῶν, σὸς ἀδικαῖα ἀφροσῶν. ἐπὶ οἱ καλῶς ποιῶντες

ἀντιερίηκασι. τὸν γὰρ αὐτὸν καὶ ἀμεμνηνκας ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ γραφείῳ πατρὶς σου πατρὸς τῆς μεγάλης Ρώμης ἀγιάταιν, καὶ σιωπεύοντων ἡμῶν Κηρύσσον.

Οὐκ ἀρκέσει δὲ τῇ τῇ βύλα βεβαίως ὁ σιωποῦντος γῆσιν μόνον ὁ τῆς πίστεως σύμβολον, ὅσα τε τῆν καὶ κρησὶς ἐν ἀγίῳ πνεύματι πατρὶς τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης συνόδου, καὶ καὶ κρησὶς σιωπηλῆς ἐν τῇ Νικαίᾳ. νεώτερος γὰρ, καὶ ἡμετέρας ἐκείνης ἐρήθως αὐτὸ, διεσπασμένως ἢ μάλλον, καὶ ὁμολογῆς τῇ φωνῇ πλὴν λέξιν. ἀλλὰ γὰρ ἀκόλουθον ἐξήραφως καὶ ἐνωμῶτως ὁμολογήσας, ὅτι καὶ ἀναθεματίζεις μὲν τὰ μαρὰ σουτὸν ἔβέβηκα δόγματα. φρονήσας ἢ ἐδιδάξας, ἀ καὶ ἡμεῖς πῶντες, οἱ τε καὶ πλὴν ἐσπέρων, καὶ πλὴν ἐφάσιν ἐπίσκοποι, καὶ διδάσκαλοι, καὶ λαὸν ἡγούμενοι.

Συνέθετο δὲ ἢ καὶ καὶ πλὴν Ρώμην ἀγία συνόδος, καὶ ἡμεῖς ἀπῶντες, ὡς ὅρατος ἐξήραφως καὶ ἀνεπιλήπιως, τῆς γραφείας ἐπιστολῆς πατρὸς πλὴν σὺν βύλα βεβαίως πατρὶς τῆς Αλεξανδρείας ἐκκλησίας. ἡσυχαστῶν δὲ τῶν ἡμῶν τοῖς γραμμασιν, ἀ τε δεῖ φρονῆν καὶ διδάσκειν, καὶ ἂν ἀπέχεσθαι παροσκή.

Αὐτὴ γὰρ τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας ἡ πίστις, ἢ σιωποῦσιν ἀπῶντες, οἱ τε καὶ πλὴν ἐσπέρων, καὶ πλὴν ἐκ ὀρθοδόξοι ἐπίσκοποι. Πιστεύομεν εἰς ἓνα Θεὸν πατέρα πνευματικῶν, πῶντων ὁρατῶν τε καὶ ἀορατῶν ποιητῶν, καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τῆς μονογενῆς, γεννητὸν ἐκ τοῦ πατρὸς, πῶντ' ἐσιν, ἐκ τοῦ οὐσίας τοῦ πατρὸς. Θεὸν ἐκ Θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινῶς γεννητὸν, οὐ ποιητὸν πατέρα ὁμοούσιον τῷ πατρί. δι' οὗ τὸ πῶντα ἐγήρατο, καὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐκ τοῦ τῆς γῆς. ὅτι δι' ἡμᾶς τοῖς ἀεισπέρων, καὶ διὰ τῆς πλὴν ἡμετέρας σωτηρίας κατεβήκατον, καὶ ἐκαθάρθηκα, καὶ ἐκαρτέρησα πάντα καὶ ἀσάσιντα τῇ τελευτῇ ἡμεῶν. ἀβήκατον εἰς τοῖς οὐρανοῖς, ἐρχόμενον χρίσιν ζῶντος καὶ νεκροῦ. καὶ εἰς τὸ πῶντα τῶν ἀγίων. τοῖς ἢ λέγοντας. Ἡν ποτε, ὅτε ἐκ τῶν καὶ πλὴν ἡμετέρας ἐκείνης ἐκείνης, ἢ ἐκ ἐπέρας ἡμετέρας ἡμετέρας, ἢ οὐσίας, φάσκειντας εἶναι, καὶ πρὸς τὸν ἢ ἄλλοιῶν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τοῖς ἀεισπέρων ἢ καθολικῆ καὶ ἀποστολικῆ ἐκκλησίας.

Ἐπόμενοι δὲ πῶντα τῶν ἀγίων πατέρων ὁμολογῶντες, ἀ πεποιῶντες, λαλοῦντες ἐν ἀλήθειᾳ τῶν ἀγίων πνεύματος, καὶ τῶν ἐκ ἀλλῶν ἐνοικῶν

cientes tibi prudentissime restiterunt : hoc idem namque in epistola, quam misisti ad praesulem amplae Romae sanctum & coepiscopum nostrum Celestinum, significare curasti.

Non autem sufficit tuae religioni solummodo fidei symbolum confiteri, quod expositum est per idem tempus, sancti spiritus largitate, a venerando & magno concilio apud Nicæam congregato : hoc enim nec intellexisti, nec recte interpretatus es, perversa licet sono vocis eadem verba protuleris. Sed consequens est, ut iurejurando fatearis, quod anathematizes quidem tua polluta & profana dogmata ; sentias autem & doceas, quae nos univrsi, sive per Orientem, sive per Occidentem, Episcopi & magistri, praesulesque populorum credimus & docemus.

Epistolis autem ab Alexandrina tuae religioni directis Ecclesia consensus praebuit, tam ea, quae apud urbem Romam convenit sancta synodus, quam etiam nos omnes, velut recte, irreprehensibiliterque conscriptis. Subdidimus autem his nostris literis, quae te sentire oporteat & docere, & a quibus abstinere conveniat.

Haec est enim fides apostolicae & catholicae Ecclesiae, cui cuncti consentiunt orthodoxi per Orientem Occidentemque Pontifices : *Credimus in unum Dominum, Patrem omnipotentem, omnium visibilium & invisibilium conditorem. Et in unum Dominum IESUM CHRISTUM, filium Dei, natum de Patre unigenitum, hoc est, de substantia Patris, Deum ex Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero, natum, non factum, hominibus Patri, hoc est, unius cum Patre substantiae, per quem omnia facta sunt in caelo & in terra, qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit, & incarnatus est, & homo factus est, passus est, & resurgens tertia die ascendit in caelos, unde venturus est judicare vivos & mortuos. Et in spiritum sanctum. Eos autem, qui dicunt: Erat tempus quando non erat, & antequam nasceretur non erat, & quia ex nullis extantibus factus est, aut ex alia substantia vel essentia, dicentes esse aut convertibilem & commutabilem filium Dei; anathematizat catholica & apostolica Ecclesia.*

Sequentes itaque per omnia sanctorum Patrum confessiones, quas loquente in eis sancto spiritu, protulerunt intentioni, quae est in eorum intellectibus

V. Forma ezhibenda fatisfactionis a Nestorio.

VI. Observa de epistolis duabus prioribus Cystilli.

VII. Symbolum Nicænum.

VIII. Explicatio catholica symboli.

τῶν
ἐπι-
στο-
λῶν
ἐκ
τῆς
ἐκ-
κλη-
σίας
ἐκ
τῆς
ἐκ-
κλη-
σίας
ἐκ
τῆς
ἐκ-
κλη-
σίας

quis vestigiis inherentes, atque iter ambulantes regium, profitemur quod ipse vnigenitus Dei Verbum Deus, natus ex ipsa Patris essentia, de Deo vero Deus verus, lumen de lumine, per quem omnia facta sunt, sive in caelis, sive in terra, salutis nostrae causa descendens, ad exinanitionem sese dignatus est inclinare, incarnatus autem & homo factus, id est, carnem de Virgine sancta suscipiens, eamque sibi propriam faciens, nativitate nostram ex vulva sustinuit, homo de muliere procedens, nec quod erat abiciens: nam licet factus sit in assumptione carnis & sanguinis, tamen etiam sic quod erat, Deus natura scilicet & veritate, persistit.

ἰηρηλατωῦντες οὐρανόν, καὶ βασιλικῶν ὡσαύτῃ ἐρχομένοι τρέπον, φαιδρῶ, ὅτι αὐτὸς ὁ μονογενὴς ἦ Θεοῦ λόγος, ὁ δὲ αὐτὸς ἡμῶν τὸ εἶδος ἔπαυσε, ὁ δὲ Θεοῦ ἀληθινὸς Θεὸς ἀληθινός, ὁ φάος τὸ ἐκ φωτός, ὁ δὲ δὲ τὰ πάντα ἐγένετο, πᾶν τε ἐν ᾧ ἕγενῶ, καὶ πᾶν ἐν τῇ γῆ, τὸ ἡμιπέρας ἐνεκα σωτηρίας κατελθὼν, καὶ καθὼς ἐαυτὸν εἰς κένωσιν, ἐγκατάστη τε, καὶ ἐκένωθη, πῶς ἔστι, Ἐρχετο καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀγίας κρήνης, καὶ ἰδίᾳ αὐτῷ ποιησάμενος ἐκ μητρικῆς, ἢ καθὼς ἡμᾶς ἑσπεύσαμεν ἡμῶν, καὶ παρῶν ἀνθρώπων ἐκ γυναικός, οὐχ ἕως ἡμεῶν ἀποβληκῶς, ἀλλ' εἰ καὶ γένηται ἐκ παρθενικῆς Ἐρχετο καὶ αἵματος, καὶ οὕτω μεμβρῆκαίς ἕως ἡμεῶν, Θεὸς δηλοῦσι φύσις καὶ ἀληθία.

IX. Quae catholorum dicta Nestorius criminatur. Pal. 101. v. 28.

Nec carnem itaque dicimus in naturam deitatis esse conversam, nec in substantiam carnis ineffabilem Dei Verbi essentiam commutatam: inconvertibilis etenim est, & incommutabilis, idemque ipse, juxta Scripturas, jugiter permanens. Vifus est autem & parvulus, sed potius adhuc in cunabulis, & in sinibus genitricis Virginis constitutus, univrsam creaturam replebat ut Deus, genitori suo indivisus existens: quod divinum est enim, sine quantitate & sine mole cognoscitur, nec vllis terminis continetur.

Οὕτε ὃ ἦ Ἐρχετο φαιδρῶ εἰς ἡσότητος ἡπαῖται φύσιν, οὕτε μὲν Ἐρχετο εἰς φύσιν, πῶς ἀπὸ τῆς Θεοῦ λόγου καὶ ἁγίας φύσιν ἀπερῆτος γὰρ ἔστι, καὶ ἀδελφώτατος πατρικῶς μὴ ὁ αὐτὸς αἰεὶ ὡς ἔστι ἡραφῆς. ἰρημῶν ὃ, ἐβρίφος ἐν ἀπαρῆτοις μύθων ἔτι, καὶ ἐν κόλποις ἢ τεκούσης κρήνης, πᾶσιν ἐπληθευτὸν κτίσις, ὡς Θεός, ἐκ σπυδαίου ἡμῶν γὰρ ἡμῶν. ὃ γὰρ θῆσι, ἀποτόν τε ἔστι, ἐ ἀμέγαλτος, ἐ περαιοσιμὸν ἐκ ἀνέχῃ.

X. Quae ipse Nestorius catholicam fidem noceret.

Unitum ergo carni Verbum secundum substantiam confitentes, vnum adoramus filium, Dominum IESUM CHRISTUM, non seorsum ponentes & determinantes hominem & Deum, velut invicem sola dignitatis & auctoritatis unitate conjunctos: haec enim novitas vocis est, & aliud nihil. Nec item Christum specialiter nominantes Deum Verbum, quod ex Deo est, nec alterum similiter Christum specialiter, qui de muliere natus est, sed vnum solummodo Christum Dei Patris Verbum, cum propria carne cognoscimus. Tunc enim ut homo, juxta nos, unctus est, quamvis spiritum dignis ipse contulerit, sed non ad mensuram, sicut beatus Evangelista Joannes asseruit.

Ἡραφῆσαι γὰρ μὲν Ἐρχετο καθὼς ἑσπεύσαμεν ὁμοιωτικῶς τὸν λόγον, ἕνα παρῶν ἡμῶν ἡμῶν, καὶ κλειῶν Ἰουδαίου Χριστὸν, οὕτε ἀπὸ μέγος ἡμῶν, καὶ ἀπερῆτος ἀνθρώπων ἐ Θεόν, οὕτε σιωπημένους μάλλον ἀλλήλοις τῶν ἀλλήλων καὶ ἀδελφῶν ἐνόησι. κρηφῶν γὰρ τῶν, καὶ ἔτερον ὁσῆν. οὕτε μὲν Χριστὸν ἰδικῶς ὀνομαζόντες, ἢ ἐκ Θεοῦ λόγον, ἐ ὁμοίως ἰδικῶς Χριστὸν ἔτερον, ἢ ἐκ γυναικός. ἀλλ' ἕνα μόνον εἰδόντες Χριστὸν, ἢ ἐκ Θεοῦ πατρὸς λόγον μὲν τῆς ἰδίας Ἐρχετο. πῶς γὰρ ἀνθρώπων κρηφῶν μὴ ἡμῶν, καὶ τῶν ἁγίων ἡμῶν ἡμῶν ὃ πνεῦμα δίδου αὐτὸς, ἐ ἐκ ἐκ μὲν, καθὰ φησὶ ὁ μακάριος ἐκκλησιαστής Ἰωάννης.

XII. Quae in casu non sit potestatem ἐπιδικασίαι. 104. v. 14. Est. 1. v. 9.

Sed nec illud dicimus, quod Dei Verbum veluti in homine communi, qui de sancta Virgine natus est, habitavit, ne Deum homo Christus habitatorem possidere credatur. Quamvis enim Verbum habitaverit in nobis, & dictum sit, in Christo habitare omnem plenitudinem deitatis corporaliter; haud tamen intelligimus, quod caro factus, sicut in sanctis habitare dicatur,

ἀλλ' οὐδὲ ἐκ φησὶ φαιδρῶ, ὅτι κατελάσσει ὁ ἐκ Θεοῦ λόγος, ὡς ἐκ ἀνθρώπων κοινῶς, ὅς ἐκ τῆς ἀγίας κρήνης γαμῆρῶν, ἡμῶν μὴ ποφῶν ἀνθρώπων νοῦτω Χριστῶ. εἰ γὰρ καὶ ἐκλειώσιν ἐκ ἡμῶν ὁ λόγος. εἰρη) ὃ καὶ ἐκ Χριστῶ καπιησῆσαι πᾶν ὃ πλῆρωμα τῆς ἡσότητος σωματικῶς. ἀλλ' οὐκ ἐπινοῦμεν, ὅτι ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν, οὐχ ὡσαύτῃ ἐν τῆς ἀγίας καπιησῆσαι λέγεταί, ται,

χρ' ἢ ἴσον καὶ ἐν αὐτῷ ἔσονται ἡμέτεροι διζευξόμεθα ἢ κατὰ κλησιν. ἀλλ' ἐνωθεὶς χρ' φύσιν, καὶ οὐκ εἰς ἑτέρα ἡαπεῖς, τοιαύτως ἐποίησατο ἢ κατὰ κλησιν, ἐν αὐτῷ λέγοντο ἔ ἢ ἄνθρωπου ψυχῆ παρὸς ὃ ἴδον ἐκαστὸς σῶμα.

Εἰς αὐτὸν ἄρα Χριστὸς καὶ υἱὸς ἔκλειος, οὐχ ὡς σωματικῶς ἀπλάως τὴν ὡς Θεοῦ, ἐνότητι τῆς ἀξίας, ἢ ἡρω ἀδελφίας, ἔχοντος ἀνθρώπου παρὸς Θεοῦ. οὐ γὰρ ἐνοὶ ἑστὶ φύσις ἢ ἰσοπμία. ἔ ἡρω Πέτρος τε καὶ Ἰωάννης ἰσότητοι μὲ ἀλλήλοις, καὶ ὃ ἄποστολοι καὶ ἄγγελοι μαθηταί· πλὴν οὐχ εἰς οἱ δύο. οὐτε μὲν χρ' παρὸς ἑσιν ἢ ἰσοπμίας ἰσοπμίας ἰσοπμίας ἔσονται· οὐκ ἀπέχοντο γὰρ τῶ παρὸς ἑσιν ἰσοπμίας, οὐτε μὲν ὡς χρ' μετέωρον ἔσονται, ὡς ἔ ἡμεῖς καλλώμωροι ἔ κωσῖα χρ' ὃ γέγραμμενοι. Ἐν πρῶτῳ ἔσονται παρὸς αὐτοῦ.

Μᾶλλον δὲ ὃ τῆς σωματικῆς ὄμοια παρὰ τὸν αὐτὸν, ὡς οὐκ ἔχον ἰχθυῶδες σημεῖα ἢ ἔσονται.

Ἀλλ' οὐδὲ Θεοῦ, ἢ διακότιον τῆ Χριστοῦ ἢ ἔκ Θεοῦ παρὸς ἄλλον ὀνομαζόμενον· ἵνα μὴ πάλιν ἀναφανδὸν τιμωμεθα εἰς δύο ἢ ἑνα Χριστὸν, ἢ υἱὸν καὶ κύριον, ἔ δυσσημίας ἐκλήματι παρὰ τὸν αὐτὸν, Θεοῦ ἐαυτὸν καὶ διακότιον ποιούμετες αὐτὸν. ἐνωθεὶς γὰρ, ὡς ἡδη παρὸς ἑσιν, ὃ τῆ Θεοῦ λόγος ἑστὶ καὶ ἄσπαστον, Θεοῦ μὲν ἔστι τὸ ἄλλον, διακότιον ἢ τῆ πρῶτος· οὐτε ὃ αὐτὸς ἐαυτὸν διδόνος ἔσται, οὐτε διακότιος. ἄλλοις γὰρ, μᾶλλον δὲ ἡδη ἔ διακότιος, ὃ οὐτω φρονεῖν ἔ λέγειν. ἔφη μὲν γὰρ Θεοῦ ἐαυτὸν ἢ πατέρα καὶ ἑστὶ Θεοῦ ἀν φύσιν, καὶ οὐκ ἢ οὐσίας αὐτῆ. ἀλλ' οὐκ ἢ ἡρω κλησιν, ὃ πὲρ τῆ μείνω Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου γέγονεν ἄσπαστον Θεῷ, κατὰ γὰρ ἢ παρὸς ἑσιν νόμον τῆ ἢ ἀνθρώπου φύσιν· αὐτὸς ὃ ἐαυτὸν πῶς ἀνθρώπου Θεοῦ ἢ διακότιος. Οὐκ οὐκ, ὡς ἀνθρώπου, καὶ ὅσον ἡκεν εἰς γὰρ ὃ παρὸς ἑσιν ἢ κενώσεως μετέωρος, ἄσπαστον μὲν ἢ ἡμῶν ἐαυτὸν εἶναι φρονεῖ. οὐτω γέγονε ἔ ἄσπαστον νόμον, καὶ τῶ ἢ ἡρω αὐτὸς ἢ νόμον, ἔ ἡρω τῆ ἄσπαστον ἄσπαστον, ὡς Θεοῦ.

Παραπομπὰ ἢ λέγειν ὅτι Χριστοῦ· Διὰ ἢ φρονεῖται, ἢ φρονεῖται σέβω· ἀπὸ τῶ ἀσπαστον παρὰ τὸν αὐτὸν ὀνομαζόμενον. φρονεῖται δὲ παρὸς τοῦτο κακῶς εἶπεν· Ὁληθῆναι ὃ ἡρω ἢ ἡρω ἀσπαστον Θεοῦ. ὃ γὰρ ἡρω λέγειν ἀσπαστον πάλιν εἰς δύο Χριστοῦ, καὶ ἀνθρώπου ἡρω ἀσπαστον ἡρω ἀσπαστον ἡρω ἀσπαστον. ὃ γὰρ ἡρω ἀσπαστον ἡρω ἀσπαστον ἡρω ἀσπαστον, καὶ

catur, nec talem in ipso habitationem factam definire tentavimus; sed vnitus juxta naturam, nec in carnem penitus commutatus, talem sibi fecit habitationem, qualem & anima hominis habere creditur ad proprium corpus.

Unus igitur est Christus, filius & Dominus, non velut conjunctionem quamlibet, quæ in vnitate dignitatis & auctoritatis, homine habente ad Deum: non enim potest vnire naturas sola dignitatis æqualitas, namque Petrus & Joannes æqualis sunt in alterutrum dignitatis, propter quod & Apostoli & sancti discipuli esse monstrantur; verumtamen vterque non vnus est. Nec juxta collationem vel connexionem, modum conjunctionis advertimus: hoc enim ad vnitatem non sufficit NATURALEM; nec secundum participationis effectum, sicut nos etiam adherentes Domino, vnus cum ipso spiritus sumus.

XII. Quod Christus sublimiter vnus.

1. Cor. 6. v. 17.

Imo potius conjunctionis nomen evitamus, tanquam non existens idoneum, quod significet vnitatis arcanum.

XIII. De nomine συναφίαις.

Sed neque Deum aut dominum Christi Verbum Dei Patris asserimus, ne iterum manifestius in duos dividamus vnum Christum filium & dominum, & in crimen sacrilegii recidamus, Deum illum sui ipsius facientes & dominum: vnitus quippe, sicut superius diximus, Deus Verbum carni secundum substantiam, Deus quidem est omnium & dominator vniversalitatis, verumtamen nec servus est sibi ipsi, nec dominus, quia ineptum est, vel potius impium, hoc sentire, vel dicere: quamvis enim Deum suum Patrem dixerit, cum Deus sit etiam ipse natura, & de illius essentia; tamen nullatenus ignoramus, quod manens Deus, homo quoque factus sit, qui sub Deo juxta debitam legem naturæ humanitatis existeret; ipse vero sibi, quomodo vel Deus poterit esse vel dominus. Ergo sicut homo, quantum decenter exinanitionis mensura congruit, sub Deo se nobiscum esse disseruit. Hoc etiam modo sub lege factus est, quamvis ipse promulgaverit legem, & legislator vt Deus extiterit.

XIV. Quod Verbum non sit Christi dominus.

Gal. 4. v. 4.

Cavemus autem de Christo dicere: Propter assumptionem venero assumptum, & propter invisibilem adoro visibilem. Horrendum vero super hoc etiam illud adijcere: Is qui susceptus est, cum eo qui suscepit, connumeratur Deus. Qui enim hæc dicit, dividit iterum in duos Christos cum qui vnus est, hominem seorsum in parte, & Deum similiter in parte constituens: evidenter enim denegat vnitatem, se-

XV. De connumeratione venerationis.

Handwritten marginal notes in the left margin.

cundum quam non alter cum altero adoratur, aut connuncupatur Deus, sed vnus intelligitur Christus Iesus filius Dei vnigenitus, vna seruitute cum propria carne venerandus.

Confitemur etiam, quod idem ipse qui ex Deo Patre Filius natus est vnigenitus Deus, licet iuxta naturam suam expers passionis extiterit, pro nobis tamen, secundum Scripturas, CARNE PERPESSUS SIT, & erat in crucifixo corpore propriae carnis IMPASSIBILITER ad se referens passiones: Gratia vero Dei pro omnibus gustavit mortem, tradens ei proprium corpus, quamvis naturaliter ipse vita sit, & resurrexerat mortuorum. Nam vt mortem ineffabili potentia proculcarer, ac primus in sua carne primogenitus ex mortuis fieret & primitia dormientium, humanae naturae ad incorruptionis recursum, gratia Dei, vt supra dictum est, pro omnibus gustavit mortem, & tertio die resurgens spoliavit infernum.

XVI. Quod vere Deus passus dicatur & mortuus.

I. Petr. 4. v. 1.

Hib. 1. v. 9.

Ibidem.

XVII. Quomodo per hominem resurrectio mortuorum.

I. Cor. 15. v. 11.

Hib. 1. v. 14.

Ath. 17. v. 31.

XVIII. De carne Christi vivifica.

1. Cor. 10. v. 16.

ούχ ως έτερος εστέρας συμπασσωνισται υς ουτε μεν συζηματιζ Θεός. διλ' εις νοστα Χειρος Ισοις, υς μονοθης, μη πασο κωησθ' ημελμος μετ' η ιδιαις Γραφαις.

Ομοροροδμν ε, οτι αυτος ο εν Θεοδ πα- Γες ηρηθεις υος, ες Θεος μονοθης. υς ημι κη φισιν ιδιαι πασραρον απαθης, Γραχι πεπονην παρ ημελν, και ες Γρα γεσφαις. ες με ες σω- ρωθηνι σαματη Γα η ιδιαις Γραφαις απαθως οι- κειουλμος παθη, γρηνη ε Θεοδ, και παρ περμης εγδισατο θανατου, διδουι αυτω ε ιδιαι σαμα, υς ημι καπα φισιν πασραρον ζωη, και αυτος ων η αιδατασι. να γδ ερηνην διωαμει παθησας η θανατον, ως εν γε δι πασητη τη ιδια Γραχι, ηρηται πασοτοκος εν νεκραν, και απρητη ην κεισμημωμων. εδοπηση τε τη ε αιθεσπου φιση η εις αφαρταρια αιδαρομωλ και εν Θεοδ, και παρ ερημω δεσηως, παρ περμης εγδισατο θανατον. τεσημεσ ε ανεβιω σκελθισας η εδην.

Ωσε και λεγη) δι αυθεσπου ημεδαη η αιδατασι η νεκραν, αλλα νοουμν αυθεσπειν η εν Θεοδ γεσηοτα λογον. ε λεηδαη δι αυτη τη θανατου ε κεισπος η ες η καπα κεισως, ως εις υος και κεισως, εν τη δεξη τη παθη, να κεινη τεω οικουμην εν διασποση, και η γε- ρεσπαι.

Αναθεσος δε και ηνω πασοθνομω κει- πασημωτες γδ η και ες Γρα θανατον τη νο- νορημοις υιοδ τη Θεοδ, ποτ' εση, Ισοδ Χει- σοδ, τεω τε εν νεκραν αιδαβισου, ε η εις ουσθεις αιδηνην ομοροροωτες, η αιδαμακην εν η εκκησισαις τελομω θυσιαυ πασομω τε οτω η μυσισαις διλογισαις ες αιδαβιδα, μετορη ημεμωρη τοις τε αιδιας Γραφαις, ε τη ημεις αιματις τη πομωτων ημελν σωτηρος Χει- σοδ. και ουχ ως Γρα και εν δεχόμενοι, μη ηροιο. ουτε μεν ως ανδρος ηλιασμεν, και σμαφθητος πα λογον καπα τεω ενότηα της αιδιας, ηρω ως θειω σνοικηου ερηκωτος. διλ' ως ζωσποιοι δηηθας, και ιδιαι αυτη τη λογον. ζωη γδ αν καπα φισιν ως Θεοδ, οηδ' γεροην εν παση η αιμα Γρα, ζωσποιοι απεφωεν αυτεω. ωτε και λεγη παση ημας. Αμειυ αμειυ λεγω υμιν. εαυ μη φρητη η Γρα η υιοδ η αυθεσπου, ε πηπη αυτη ε αιμα. ουχ ως αυθεσπου ην και ημας εις, ες αυ- τεω η) λογιμωδα. πως γδ η αυθεσπου σαρξ, ζωσποιοι εσαι, και πα φισιν η εαυτη, διλ' ως ιδιαι δηηθας ηρομωρη τη δι ημας ε υιοδ και

ια. Εἰ τις οὐχ ὁμολογῆι τὴν κρεῖν σάρκα ζωοποιὸν (ἢ), & ἰδιαν αὐτῷ τῷ ἐκ Θεοῦ πατρὸς λόγῳ. ἀλλ' ὡς ἐτέρον πρὸς αὐτὸν, συνμιμνήσκῃ αὐτῷ καὶ τῶν ἀλζιαν, ἤρωα, ὡς μόνον ἴδιαν ἐνοίκιον ἐρηκτός. & οὐχὶ δὴ μᾶλλον ζωοποιὸν, ὡς ἐφημῶ, ὅτι γέγονεν ἰδιαν τῷ λόγῳ τῷ ἐκ πάντων ζωοποιῶν ἰχθύοντος. ἀνάθεμα ἔστω.

ιβ'. Εἰ τις οὐχ ὁμολογῆι τὴν Θεοῦ λόγον παθόντα Ἐσθρι, ὡς ἐστὼν περιμῶν Ἐσθρι, & θανάτου γλυτάμῶν Ἐσθρι, γέγονόντα τε ἀποφύτικον ἐκ τῆς νεκρῶν, καὶ ζωῆς τῷ ὄντι, & ζωοποιὸς ὡς Θεός. ἀνάθεμα ἔστω.

x i. Si quis non confitetur, carnem Domini vivificatricem esse, & propriam ipsius Verbi Dei Patris; sed velut alterius præter ipsum conjuncti eidem per dignitatem, aut quasi divinam habitationem, ac non potius, ut diximus, vivificatricem esse, quia facta est propria Verbi cuncta vivificare prævalentis; anathema sit.

x i i. Si quis non confitetur, Dei Verbum passum carne, & crucifixum carne, & mortem carne gustasse, factumque primogenitum ex mortuis, secundum quod vita est, & vivificator, ut Deus, anathema sit.

Celestinus scripsit ad se a Nestorio literas Cyrillo misit.

PAUCAS huic epistolæ, licet omnium celeberrimæ, & plura sive historica, sive dogmatica continenti, notas subjecimus, quia examinanda erit accuratius iterum in dissertatione de synodis.

IN EPISTOLA QUAM MISISTI, &c.] Hæc est procul dubio prima, quam Nestorius ad Celestinum misit, & in qua leguntur ista: Nos non modicam corruptionem orthodoxie apud quosdam hic reperientes, & ira & lenitate circa egros quotidie vitimur, &c. Atque inde constat Celestinum Cyrillo, quas a Nestorio literas accepisset, misisse, quemadmodum & Cyrillus ad se a Nestorio scriptas, Romam deferendas Possidonio crediderat. Vide istas Nestorii literas prima parte operum Marii Mercatoris.

Cur Cyrillus præmiserit symbolum Nicænum. Serm. 3. velut in Mæcedon. & Arianos.

NEC RECTE INTERPRETATUS ES, &c.] Hic nempe, ubi ait: Nos autem nosse oportet, quod modo venit in recordationem concilii Nicæni, quod nusquam ausum est dicere, quia Verbum Deus natum est ex Maria virgine; & alia quæ prolixè profequitur. Tu vero locum consule, & intellige, cur fidem exposuerit Cyrillus, præmisso symbolo concilii Nicæni, ut vnde Nestorius fraudem faciebat imperitis, inde confutaretur.

De epistolis Alexandrinæ Ecclesiæ obscurus locus.

EPISTOLIS AUTEM AB ALEXANDRINA ECCLESIA TUÆ RELIGIONI, &c.] Obscurus locus, & a nullo, quod sciam, tentatus: quibus enim de epistolis ab Alexandrina Ecclesia directis intelligi debet? An de iis, quæ anathematismos haberent subjunctos: sed illæ ipsæ sunt, in quibus nunc versamur. An de prioribus duabus? quomodo ab Alexandrina Ecclesia, id est, synodo directæ sunt, cum nomine synodi Alexandrinæ, non perinde ac rectiæ, sed solum Cyrilli inscribantur? Lux latenti veritati asseretur in dissertatione de synodis habitis in causâ Nestorii.

Quem in locum Nestorii ista spectent.

NEC CARNEM ITAQUE, &c.] Id ubique passim catholicis Nestorius, sed maxime in epistola ad sanctum Celestinum, assergebat: Aperte blasphemant Deum Verbum Patri quiescenti, tanquam originis initium de virginis simpesset, cum templo suo edificatum esse, & carni conspulturum, &c. & in titulo sermonis septimi: Adversus eos, qui propter conjunctionem, vel divinitatem Verbi norrificant, vel humanitatem desiciant. In utramque locum intendit Cyrillus.

Confessio vniionis &c. vniionem, vniionem olim indubitata rectæ fidei nota.

SECUNDUM SUBSTANTIAM, &c.] Græce est ἐκ τῆς οὐσίας. Moneo rursus hanc vnam vocem fuisse olim indubitata notam: alie etenim omnes torqueri possunt in sensu erroneos, & revera deortæ sunt a Nestorianis, hæc vna nunquam potuit; vnde mirum quam exosa fuerit

heterodoxis, quorquæ criminationibus oppugnata: atque hinc factum est, ut cum vniionem prætermissa esset a Cyrillo & Joanne in expositione fidei hinc inde scripta, inter incundam Ecclesiæ pacem, pax vifa sit pluribus catholicis suspecta, & Joannes dictus fuerit a suis vicisse causam, ut Cyrillus necessitatem habuerit purgandi se se, tum apud amicos, Acacium Melitenensem, Successum, Valerianum, Donatum; tum apud suos Constantinopoli apocristianos, quasi vel Orientalibus in sententia remanentibus consensisset, vel propter timidam quamdam dispensationem non satis animosè fidei causam defendisset.

Porro autem quod dixi, hanc vocem fuisse fidei quasi certam tesseram, factò probat Cyrillus. cum enim scripsisset: Vnitum ergo carni Verbum secundum substantiam consistentes; accedit statim ad refellendas omnes Nestorii sententias, artificiosè quidem, sed tamen invicte.

Nota vero interpretem Romanum aberrasse a mente Cyrilli, quam asseruit Mercator. hæc enim Græca: ἑνωθέντα ἑκ τῆς οὐσίας καὶ τῆς σαρκὸς ὁμολογοῦντες τὸν λόγον, ἢ αὐτὸν ὡς ἐκείνον, &c. Vertit ille. Quamvis autem Verbum carni secundum hypostasim faciamur, vnum tamen adoramus. &c. quasi confessio vniionis secundum hypostasim adverteretur in speciem adorationis, ut vnius, & non eam potius inferat. Longe ergo melius Mercator: Vnitum ergo carni Verbum secundum substantiam consistentes, vnum adoramus, &c. Atque hinc est, quod diximus sepe, Mercatorem, ut aliis de Latinitate concedat, vincere tamen fide, atque intelligentia.

Ennotatus interpres Romanus.

NON SEORSUM PONENTES.] Rejicit vniionem quam vocant moralem, seu & desit & addivitas ἐνωσις, quippe quæ non sit ἐκ τῆς οὐσίας, sed inter duas per se existentes personas, modo ἑκ τῆς conjugantur.

Rejicitur vniio solus dignitatis.

NEC ITEM CHRISTUM SPECIALITER.] Rejicit & opinionem de duobus Christis, quorum alter ex Patre, alter ex matre, sola ἐκ τῆς οὐσίας conjunctis: quod sepe impugnat alio in loco a Cyrillo, non quasi id expressis verbis vspiam dixerit Nestorius, sed quod ex ipsius opinione de ἐνωσει ἑκ τῆς οὐσίας necessario sequatur reipla, quantumvis ipse dissimulet.

Solusque homonymus.

NEC ILLUD DICIMUS.] Refutat &

Atque inhabitationis.

παν. ολι. 677. 678. 679. 680.

παν. 681. 682. 683.

παν. 684. 685. 686.

παν. 687. 688. 689.

παν. 690. 691. 692.

παν. 693. 694. 695.

παν. 696. 697. 698.

παν. 699. 700. 701.

παν. 702. 703. 704.

παν. 705. 706. 707.

παν. 708. 709. 710.

παν. 711. 712. 713.

παν. 714. 715. 716.

παν. 717. 718. 719.

παν. 720. 721. 722.

παν. 723. 724. 725.

30 EPISTOLA TERTIA SANCTI CYRILLI

tertium modum *ἁπλοῦς ἐστίν*, quæ pura *ἁπλοῦς*, sive habitatio Verbi divini in homine, quaque fiat, ut homo non Deus quidem sit, sed Dei tantum, seu *θεοῦ ἐστίν*, quæ vox placuit Nestorio. Huic porro unionis modo alium Cyrillus opponit, quem *ἁπλοῦς* vocat, eique similem dicit, quæ proprio corpori animus conjungitur, seclusis, ut monent theologi, imperfectionibus.

Et *ἁπλοῦς*.

NON VELUT CONIUNCTIONEM, &c.] In Græco est, *ὡς ἐν ἀποκρίσει*, &c. Est autem *ἁπλοῦς* apud Græcos, vel copulatio maris & femine; vel apud Basilium, societas conjugum, & vitæ civilis communitas; vel denique apud Cyrillum, coaptatio eorum, quæ continuari possunt, & *ἁπλοῦς*, seu appositio. Quæcumque vero significatione vox sumatur, aptior est ad tegendam hæresim, quam ad fidem exponendam: unde Cyrillus vocem ubique acriter exagitat, tanquam veneni plenissimam; & vero conjunctionem naturarum duarum in Christo, Theodorus Mopsuestenus, ipseque, dum adhuc erraret, Theodoretus, conjunctioni conjugum similem dixerunt.

Et *ἁπλοῦς*.

SED NEQUE DEUM, &c.] Arguit Nestorii dictum de Christo, cuius Verbum faciebatur Dominum & Deum, quasi non foret Christus ipse Deus & Dominus: habet enim hanc potestatem relativa vox, cuiusmodi sunt obliqui casus, ut distinctionem perinde ac oppositionem ponant inter ea, quæ dicuntur relationis extrema. Quare licet Deus vere

sit dominus humanitatis, non tamen Christi, nisi dux in Christo asserantur personæ.

CAVEMUS AUTEM DE CHRISTO DICERE, &c.] Verba quæ caveri dicere, Nestorii sunt, sermone primo, vel potius septimo. Rejicit autem, velut horrendum quiddam, unitatem *ἁπλοῦς* solam, ut quæ Christum omnino solvat in duas personas.

Et *ἁπλοῦς*.
Vide notas ad *ἁπλοῦς*.

CONFITEMUR ETIAM, QUOD, &c.] Confessio hic Dei passî, aperta est simul & calumniantis Nestorii convictio, & Procli defensio: ille enim catholicis calumniabatur, quasi assererent Verbum natura sua seu divinitate passum; iste propter fidei professionem vapulaverat atrociter a Nestorio.

Confessio Dei passî, altera *ἁπλοῦς* fidei nota.

IGITUR QUIA DEUM, &c.] Ex eo quod Verbum carni unitum est *ἁπλοῦς*, conficitur fisionis caput, ut quidem vulgo movebatur, Virginem sanctam esse *ἁπλοῦς*: conficit vero ita ut occurrat calumniis duabus, quas inde catholicis Nestorius, maximeque Proclo & Eusebio, struebat; & primæ quidem, quasi ab his diceretur, quod sensit Photinus, Verbum ex virgine duxisse existentie principium; secundæ, eguisse Verbum, ut esset, secunda hac nativitate.

Vide notas ad *ἁπλοῦς*, Procli, & *ἁπλοῦς* Nestorii sermone, imo *ἁπλοῦς* ad primam. Ut & confessio *ἁπλοῦς*.

IN TRISTITIA PARES FILIOS, &c.] Videtur Cyrillus legisse Nestorii sermonem primum adversus Pelagianos, in eumque intendere, quandoquidem locus iste Genesios, lausque nuptiarum prolixè a Nestorio tractatur.

Videtur Cyrillus legisse Nestorii sermones contra Pelagianos. Vide notas ad *ἁπλοῦς* ipsum sermonem.

Ad anathematismos observatur hoc in loco nihil, quia quæ plurima notatu digna sunt, pertinent omnino ad differtationem de synodis, ubi quem singuli petant Nestorii tractatum, ostenditur.

Cur nihil de anathematismis observetur.

EPISTOLA NESTORII
EPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI,
AD CELESTINUM PAPAM.

Argumentum epistolæ, quæ tertia Nestorii ad Celestinum.

NESTORIUS Celestino in causa Pelagianorum Episcoporum, qui ex Occidente pulsi Constantinopolim confugerant, duas epistolas scripsit, quas edidimus suo loco. Tertia ista, quæ tota est de causa Nestorii, nunc primum prodit, affertque historiæ multum lucis, ut merito videri queat certa regula, ad quam examinari debeant plurima, quæ ab ipsis etiam eruditissimis, vel obscure dicta sunt, vel non ita vere.

Tempus.

Datam oportet sub finem Novembris, nempe post indictam quidem ab Imperatore synodum generalem, sed ante allatas Constan-

tinopolim Celestini ad Nestorium decretorias literas; in ea siquidem, primo fit mentio indictæ ab Imperatore synodi. Indictionis autem decretum consignatur xlii. Kalend. Decembr. Theodosio XIII. & Valentiniano III. AA. CC. id est, die 19. Novembris ann. 430. Deinde non fit mentio literarum sancti Celestini, non omittenda utique, si acceptæ jam fuissent. Cum ergo datæ sint illæ Nestorio a quatuor Episcopis ex Alexandrina synodo missis die dominico, qui septimus Idus Decembris, debuit hæc epistola scribi eo temporis intervallo, quod est a die 19. Novembris ad diem 7. Decembris. Vide præfationem historicam.

Temporis ratio.

I. Exordium a calumnia in Cyrillum.

DIDICI honestissimum Cyrillum Alexandrinæ urbis Episcopum, propter libellos contra eum nobis oblatos, exterritum, ac sibi venantem latebras, ad evitandam sacram synodum propter hos ipsos libellos futuram, quasdam alias interea cogitationes excogitare verborum, & amplecti verba,

quæ sunt *θεοῦ ἁπλοῦς* & *χριστοῦ ἁπλοῦς*, quorum alterum admittit, alterum vero, modo quidem de evangelii eximit, modo vero rursus admittit, hoc est, *χριστοῦ ἁπλοῦς*, secundum quamdam, credo, prudentiæ nimietatem.

Ego autem & hanc quidem vocem, quæ est, *θεοῦ ἁπλοῦς*, nisi secundum Apollinaris & Arii furorem ad confusionem naturarum

II. Suam de *θεοῦ ἁπλοῦς* mentem dissimulare nititur.